

A fenntartható kifehéritésre és a hatékonyságra kell koncentrálni

Az adóbeszedés hatékonyságának növelése nemcsak öncél, hanem eszköz is lehet arra, hogy az adókulcsok csökkenhessenek

Domokos László, az Állami Számvevőszék elnöke

A kormány többéves adócsökkentésről dönt a közeljövőben. Mit gondol, erre megvan a felelet?

– Kijelenthetjük, hogy a költségvetés állapota most megfelelő, az anyagi alapok adottak a kormány terveinek megvalósításához a többéves adócsökkentés tekintetében. Csökkent hazánk államadósága, visszafizettük a gazdaságpolitikai döntések szabadságát korlátozó nemzetközi hiteleket, kikerült Magyarország a túlzott deficit-eljárás alól és kiszabadult az inflációs spirálból. Az elmúlt öt-hat évben hazánk utolérte magát, a gazdasági szereplők pedig kihasználták azokat a lehetőségeket, amelyeket 2008 táján a hibás gazdaságpolitikai döntések következtében elszalasztottak. Növekszik a

GDP, egyre több a munkahely és bővül a termelés is. Magyarország egyértelmű fejlődésnek indult, a gazdasági fellendülés, a termelékenység fokozása pedig tovább segíthető az adóügyi változtatásokkal. Ezeket egyébként már korábban is javasoltuk és ezt az ajánlatot a jövőben is indokoltnak tartjuk.

Milyen adóügyi változtatásokat javasolna pontosan?

– Az adórendszer tekintetében véleményem szerint leginkább a munkával kapcsolatos közterhek csökkentését kellene folytatni, tehát a járulékok vagy a személyi jövedelemadó vagy adott esetben ezek együttes mérséklésére van szükség. Meggyőződésem továbbá, hogy a következő évek fókusza az Állami Számvevőszék által már

több alkalommal bevezetésre javasolt „fenntartható kifehérités” kell legyen. Az illegális viszonyok felszámolásáért újabb és újabb olyan intézkedéseket kell meghozni, amelyek aztán növelhetik az adóbevételeket.

Mire gondol pontosan?

– Az adóbeszedés hatékonyságának növelése nemcsak öncél, hanem eszköz is lehet arra, hogy az adókulcsok csökkenhessenek, és ezáltal a gazdaság versenyképessége javulhasson. A gazdaság kifehéritéséből származó többletet az állam kisebb adókulcsok, vagy célzott kedvezmények révén az adózóknál hagyhatná, mellyel segíthető például a bérek emelkedése, de a kisebb adókulcsok hatására tovább fehéredhet a gazdaság is.

A gazdasági szereplők többet termeltek, működésük hatékonyabb lett, a fizetéseket ilyen körülmények között biztonsággal lehet növelni – nyilatkozta szerkesztőségünknek Domokos László az Állami Számvevőszék elnöke, a Költségvetési Tanács tagja, s hozzátette: „a következő években életbe lépő béremeléseket egyfajta korrekciónak is tekintem, amikor is nem történik más, mint hogy a munkáltatók és az állam megadják az alkalmazottaknak azt a növelést, ami a 2008 óta eltelt időszakban megillette volna őket.”

Mi szükséges ahhoz, hogy a jelenlegi folyamat fenntartható legyen?

– Mindenekelőtt a versenyképesség egyik legfontosabb sikerkritériumát, az állammenedzsment megújítását említeném. Itt az átláthatóság, az elszámoltathatóság és az integritás követelményének teljesítése mellett az eredményesség követelménye már nemcsak elvek szintjén fogalmazódik meg, hanem olyan konkrét intézkedésekbe építve, mint például a közintézmények teljesítményének mérése. Az Állami Számvevőszék 2016-ban már megfogalmazta a rendszer megújításával kapcsolatos javaslatait, amelyeknek döntő többségét a kormány elfogadta. A javaslatunk szerint az eredményes közpénzfelhasználás feltétele lenne például, hogy a kormány állítson minden egyes adóforint elköltése elé eredménykövetelményt, mérje a követelmények teljesülését. Legyen minden forint elköltésének elszámoltatható felelőse, és a költségeket évről évre ellenőrizték is. Az új követelményeknek továbbá tükröződniük kell az állami vezetők javadalmazási, teljesítményértékelési rendszerében is. Az Állami Számvevőszék továbbá már régóta szorgalmazza, hogy a költségve-

tési kiadásokkal szemben hatékonysági és eredményességi követelményeket is határozzanak meg. Fontos, hogy a költségvetés fejezeti, illetve intézményi előirányzatai esetében legalább az legyen meghatározva, hogy az előirányzat felhasználásánál a kormány a megtakarítást tartja célszerűnek, vagy azt, hogy az adott összegből minél több és jobb ellátást biztosítson az arra jogosultak számára. Ezért mondom, hogy a „fenntartható kifehérités” egy komplex, a teljesítményt és a hatékonyságot középpontba állító gazdasági folyamat, intézkedéssorozat kell hogy legyen.

A kormány a többéves adócsökkentés mellett a bérek (például a minimálbér) emeléséről is döntött. Mit gondol, a minimálbér és a garantált bérminimum növelését mindegyik vállalkozó ki tudja gazdálkodni?

– A béremelések alapját szintén az elmúlt évek adják. A gazdasági szereplők többet termeltek, működésük hatékonyabb lett, a fizetéseket ilyen körülmények között biztonsággal lehet növelni. Továbbá a következő években életbe lépő béremeléseket egyfajta korrekciónak is tekintem, amikor is nem történik más, mint hogy a munkáltatók és az állam

megadják az alkalmazottaknak azt a növelést, ami a 2008 óta eltelt időszakban megillette volna őket. A béremeléseknek természetesen lehetnek vesztesei is. Nagy a valószínűsége annak, hogy a minimálbér és a garantált bérminimum drasztikus növelését több szereplő, például a kis- és középvállalkozói kör egy része nem tudja majd kigazdálkodni, de ez más szektorban is előfordulhat. Nem szabad elfeledkezni azonban az adórendszerben végrehajtott egyszerűsítésekről, felkínált könnyítésekről, ezek részben kompenzálhatják a bérnövekedést. Mindemellert meggyőződésem, hogy a jövőben amúgy is szükség lesz gépesítésre és az innovációs beruházásokra, miközben elkerülhetetlen más fejlett megoldások kialakítása, alkalmazása is. A bérek emeléséből következő kihívás így végső soron ösztönzőleg hathat a beruházásokra, mivel a hatékonyságra és az innovációra törekvés kerülhet előtérbe. Azt gondolom, hogy ez összességében jótékonyan hathat a kimeneti teljesítményre, a szolgáltatások színvonalára, valamint a vállalkozások és végtermékben az egész magyar gazdaság versenyképességére is.